

45/24

b)

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Jfr 30/24

Bohuslän.

Bullarens h:d.

Naverstad s:n.

Vassbotten.

Naverstad sockens fornminnen n:r 10.

Gravfält.

Inv. n:r 23480-23512.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1924:3

Text.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10.

Järnålders gravfält.

Inv. n:r 23480-23512.

Vassbotten.

Undersökning 3-11 juli 1924.

Ägare: Handlanden J.O. Johannesson. Vassbotten, 37/120 mantal.

Hög 1.

Inv. n:r 23480-23483.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 5 (Stenes beskrivning 1922).

Hög, 0.6 m hög, 11 m i tvärmått, ungefär södra hälften bortgrävd av vägen: Vassbotten-Nasslebacke, återstår endast norra hälften intill vägen.

Jordblandat röse; 4 skikt stenar på varandra vid mitten, 10-60 cm tvärmått.

Utgrävning 4 m lång i Ö-V, 2 m br. från vägen åt norr.

Under och omkring högtoppen kunde ingen grav spåras.

1.6 m NO om toppen stod i grav A en urna, ²³⁴⁸⁰ n:r 1, ett krossat lerkärl med brända ben, ett öra vette åt SV. Flak 15 cm i tvärmått. Ornerat på buken. Omedelbart upp till n:r 1 stod åt NV ett annat litet ²³⁴⁸¹ lerkärl utan brända ben, ornamenterat; flak 15 cm i tvärmått, krossat, ²³⁴⁸¹ n:r 2. Detta kärl innehöll endast jord : matkärl.

Bland de brända benen i urnan n:r 1 lågo fragment av benpryl, ²³⁴⁸³ n:r 4 och av en benkam, ²³⁴⁸² n:r 3.

Båda urnorna voro nedsatta i den gula sanden utan att någon nedgrävning kunde påvisas. Graven låg mycket exentrisk.

Icke heller inom övriga delen av utgrävningen kunde någon undergrav spåras. Alven låg obruten, gult grus och ljusare sand.

NV om toppen låg en större, jordfast sten i alven, 0.5 m l., 0.3 m br., 0.7 m hög.

Vid högfoten i NÖ träffades en grop B, fylld med skörbrända stenar och kol, mest kolstybb, 2 bitar bränt ben.

Gropen var kretsrund, 2.5 m i tvärmått, botten tämligen plan i höjd med alven i marken utanför högen.

Gropen var i SV 0.6 m djup, 2.5 m i tvärmått, men i NO endast 0.2 m djup. Gropen var sålunda grävd ned i högen, yngre än högen.

Inga fornsaker.

Gropens mitt var 2.35 m NNO om måttpunkten "A" (stickan) av linjen A-B.

Hög 2.

Inv. n:r 23484-23488.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 17.

Hög, 0.6 m hög, 11 m i tvärmått. Jordblandat röse; norra foten avskuren av vägen Vassbotten-Nasslebacka.

Utgrävning 4 m br. i Ö-V, 3.5 m br. i N-S (1.5 m norr om toppen).

Vid utgrävningens sö. hörn:

Grav A, kolbädd med urna, n:r 1. 2.0 m SO om toppen.

I höjd med högbottnen eller med alvens yta träffades en kolbädd, rund, 1.0 m i tvärmått ovan, grytformad.

Spridda i denna kolbädd lågo brända ben, bronsföremål och smälta glaspärlor utanför urnan. ²³⁴⁸⁶

Bland bronsföremålen var att spänne av brons i bitar.

Mitt i kolbädden stod en urna, ²³⁴⁸⁴n:r 1, krossad, innehållande brända ben. Brända ben i och utanför urnan, inga fornsaker i urnan.

(Grav) B.

1.25 m V om högtoppen träffades en annan kolbädd, 0.75 m i tvärmått, grytformad. Häri ett krossat lerkärl med hank (öra), ²³⁴⁸⁵n:r 2. Varken kolbädd eller lerkärl innehöllo brända ben, sålunda matkärl, hörande till grav A. Lerkärlets botten låg vid kolbäddens norra kant; kärlet grovt utan ornament, krossat.

Strax härvid utanför gropens norra kant låg en bit (endast en dyl.) tätningsskitt, ²³⁴⁸⁸n:r 3.

Hög 3.

Inv. n:r 23489.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 18. Belägen på sluttning åt söder bredvid en stig och vägen.

Hög, 0.5 m hög, 6 m i tvärmått. Jordblandat röse; på och i ytan ett antal stora stenar, antagligen ditlagda från odling.

Utgrävning 4.0 m lång i N-S, 3.0 m br. i Ö-V.

Jordblandat röse; stenarna till större delen små, åtskilliga skörbrända bitar, svåra att uppgräva. Däribland stora stenar, intill 95 cm i tvärmått.

I fyllnaden här och där något kol samt bitar av ²³⁴⁸⁹kleningslera.

Vid högbottnen träffades en stenläggning av mera likformiga stenar, 20-40 cm i tvärmått. Stenarna lågo i blandad jord, däri här och

var kolbitar.

Stenläggningen var 3.0 m lång i N-S, 2.1 m br. i Ö-V, elliptisk. Fot. 3.

Stenläggningen vilade på urspr. markyta. Under ett skikt blandad jord låg alvens grågula sandiga lera.

Alven var obruten; ingen undergrav.

Ingen grav kunde påvisas i högen.

Hög 4.

Inv. n:r 23490-23495.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 8, belägen strax innanför och norr om gårdsgårdsgrinden. Hög 0.4 m hög, 8 m i tvärmått. Jordblandat röse, gräsbevuxet. Vid foten i söder 1 m avgrävt vid vägen från landsvägen till handelsboden.

Röset bestod av 1 skikt stenar lagda på högbottnen. Därunder alvens gula sand.

Utgrävningen 3 x 3 m stor.

Grav A.

1 m NO om toppen träffades en kolbädd, 1.0 m i tvärmått, på högbottnen. Häri lågo spridda krukskärvor av 2 ²³⁴⁹⁰⁻²³⁴⁹¹ lerkärl, n:r 1, skaftet och huvudet av en ²³⁴⁹⁴ nitnagel, n:r 2. samt brända ben och kolstybb. Skärorna lågo spridda i kolfläcken.

Vid västra sidan av kolbädden lågo en ²³⁴⁹⁵ hästtand, n:r 3 och en ²³⁴⁹² eldsten, n:r 4 ("eldslagningssten" av kvartsit), något skörbränd. ²³⁴⁹³ N:r 5, en sölja m.m. av järn (jfr n:r 2).

Från mitten av kolfläcken till kanten åt SÖ låg en större jordfast sten.

Kolbädden var skålformad men endast litet djup. Bottnen bildades av alvens gula sand. Alven låg obruten över hela utgrävningen. Ingen undergrav.

Hög 5.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 10, belägen omedelbart öster om föregående hög. Södra foten avskuren av vägen. Hög, 0.4 m hög, 8 m i tvärmått.

Jordblandat röse med 2 å 3 skikt stenar. Utgrävningen 3.0 m i N-S, 5.0 m i Ö-V. Endast litet kol i högfyllnaden.

Röset var anlagt på högbottnen; den största stenen, 0.6 m i

tvärmått, låg under högtoppen. Denna sten låg över en grop, 0,75x0.65 ovan, 0.40 m djup med blandad jord och något kol. Denna grop torde dock vara en modern nedgrävning, som även kunde spåras i högens yta. Att denna nedgrävning av så ringa omfång just skulle ha träffat och helt och hållet förstört en kolbädd - grav - synes otänkbart. Inom den först avsatte utgrävningen på 3 x 3 m runt om toppen fanns då ingen grav, ty här var alvens yta obruten.

För att vara säkrare om att ingen grav förbigåtts, utvidgades utgrävningen till 5.0 m i Ö-V med bibehållen bredd 3.0 m i N-S.

Röset fyllde hela utgrävningen, men ingen kolfläck syntes till på det 15 m² stora området.

Alven var överallt obruten.

I högen ingen grav.

Hög 6.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 13, belägen omedelbart vid trädgårdens staket, V om trädgården. Högen föreföll ostörd gravhög.

Hög, 0.3 m hög, 6 m i tvärmått. Utgrävningen nästan lika stor som hela högen, 4 x 4 m stor; högens södra sida, som vilade på en sluttning, sträckte sig dock längre ut.

Jordblandat röse; i östra sidan block. I fyllnaden litet kol här och var.

Röset låg på högbottnen; mellan stenarna mycken jord. Stenarna 10 - 60 cm i tvärmått. Röset fyllde hela utgrävningen.

I alven tecknade sig en större fläck med blandad jord, åt söder inramad av stora stenar, 2.90 m lång i NNV - SSO, 1.85 m bred i ONO - VSV.

Blandad jord träffades särskilt vid stenarna i S och V.

Det fanns emellertid ingen undergrav, ingen grav överhuvud i högen.

Hög 7.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 11, belägen söder om vägen "Stenplan".

Hög, 0.2 m hög, 4 m i tvärmått. Lågt jordblandat röse med 2 skikt stenar.

Utgrävning 2 x 2 m.

Vid utgrävningens nö. hörn var jorden mörk, blandad med kolstybb. Här dock ingen kolbädd.

Alven var obruten.

Ingen grav.

Hög 8.

Inv. n:r 23496-23512.

Naverstads sockens fornminnen n:r 10, hög 7, belägen i hörnet vid avtagsvägen intill gårdsgården öster om landsvägen. Gårdsgården avskär högens västra sida på yttre 2 m (1.5 m från toppen). Gräsbevuxen i hage.

Hög, 0.4 m hög, 7 m i tvärmått. Jordblandat röse med många småstenar bland större; endast litet jord bland stenarna. I fyllnaden f. något kol och åt väster invid gårdsgården en järnslag, ²³⁵⁰³ n:r 1, och vid sö. hörnet av utgrävningen och vid en stor sten några krukskärvor, ²³⁴⁹⁷ n:r 2.

En bit bränt ben låg nära n:r 2, en annan bit vid nv. hörnet, en tredje vid toppen. Vid toppen lågo flera benbitar och bland dessa även en bit av en benkam, ²³⁵⁰⁷ n:r 3, en annan kambit, ²³⁵⁰⁷ n:r 4 och 2 bitar blad av silver (??), ²³⁵⁰⁹ n:r 5. Beslag av brons, ²³⁴⁹⁹ n:r 6, kitt till tråkär, ²³⁵¹² n:r 7. Vidare: spänne av brons (fragment), ²³⁵⁰⁴ n:r 8; bronsfragment, ²³⁵⁰⁵ n:r 9, kam (fragment), ²³⁵⁰⁷ n:r 10 och ²³⁵⁰⁷ n:r 11, 12, en bit smält brons (f. i sållet) och dylik, ²³⁵⁰⁶ n:r 13, brons, ²³⁵⁰⁶ n:r 14, spik av järn, ²³⁵⁰² n:r 15.

Grav A.

Kolbädd, ovan ganska otydligt begränsad, ungefär 1.5 m i tvärmått, djupare tydligare, rikare på inblandat kol. Graven låg under högens mitt. Den var grytformig och innehöll ganska mycket brända ben.

I kolbädden hittades vidare:

(i sållet) en liten plåt av silver (?), ²³⁵¹⁰ n:r 16, fyrkantig (plåten möjligen glödgat järn), bit av kam, ²³⁵⁰⁷ n:r 17, bit av brons, ²³⁵⁰⁶ n:r 18, åtskilliga spridda krukskärvor, ²³⁴⁹⁸ smält glaspärla, ²³⁵¹¹ n:r 19, smält brons, ²³⁵⁰⁶ n:r 20, brons (av spännet?), ²³⁵⁰⁶ n:r 21, brons, ²³⁵⁰⁶ n:r 22. Smält glas-pärla, ²³⁵¹¹ n:r 23. Krukskärva, ²³⁴⁹⁸ n:r 24 (kantskärva), kambitar, ²³⁵⁰⁷ n:r 25 och ²³⁵⁰⁷ n:r 26 (f. i sållet).

Utanför grav A låg i högfyllanden åt söder några krukskärvor, ²³⁴⁹⁶ n:r 27.

Röset vilade på urspr. markytan. Under myllan låg alvens gula grusbotten obruten utanför grav A, som var något urholkad i alven.

Högarna 1 - 8 blevo efter undersökning igenlagda, återställda i urspr. skick.

Bohuslän.

Bullarens h:d.

Naverstad s:n.

Vassbotten.

Fotografier o. ritningar.



Fot. 3.

(475.) D 175

Hög 3. Röset avläst och rengjort. Över norra delen, som synes, är rösets övre stensikt borttaget. Rösets södra ända synes ej. Bottensiktet framträder såsom stentäggning. Ingen grav. Sett från Ö.

Järnålders gravfält vid Vassbotten by,
Naverstads s:n, Bullarens h:d, Bohuslän.

G. Larsson foto. Undersökt 1924.



Fot. 4.

Hög 5. Rösens nedre del rengjord. Tre arbetare på höj 4, som igenfyllles. I höj 5 var ingen grav. Sett från Ö.
(476.) D 176
G. Larsson foto.



Fot. 5.

Hög 8. Rösens igenlagt, jordfyllningen där bredvid. Mitt över graven ett färspekt med en vit mössa. Sett från höj 5, från NO.
(477.) D 177
Järnålders gravfält vid Vassbotten by,
Naverstads s:n, Bullarens h:d, Bohuslän.
G. Larsson foto. Undersökt 1924.



Naverstads socken.

(d 479) D 178

Järnåldersgravfält vid Vassbotten.

Dagboksnummer 10.

Sett från Öster.

I björkskogen bakom husen finns ett annat järnåldersgravfält. Dagb. nr 7.

45/24

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Naverstads sockens fornminnen n:r 10.

Gravfält.

Bohuslän.

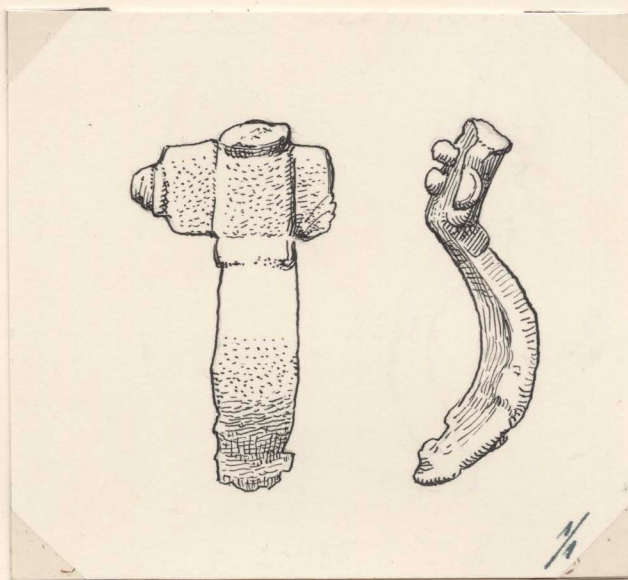
Bullarens h:d.

Naverstad s:n.

Vassbotten.



Inv. n:r 23484 ö 23485. Plåt n:r (C 264) C 135
Lerkärl, det
ena med ornament, det andra med öa.
Vassbotten. Hög 2.



Inv. n:r 23486. Spänne av
brons, korsformigt (fragm.).
Vassbotten. Hög 2.

Ritad av A. Hjelm 1940.

45/24

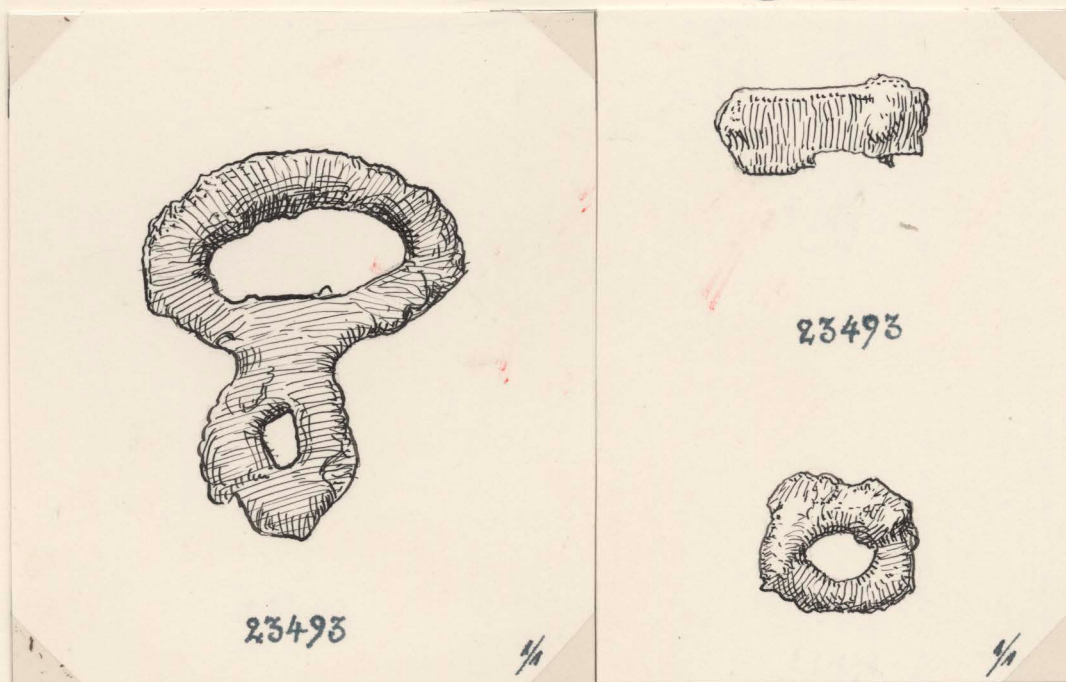
Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Bohuslän.
Bullarens h:d.
Naverstad s:n.
Vassbotten.

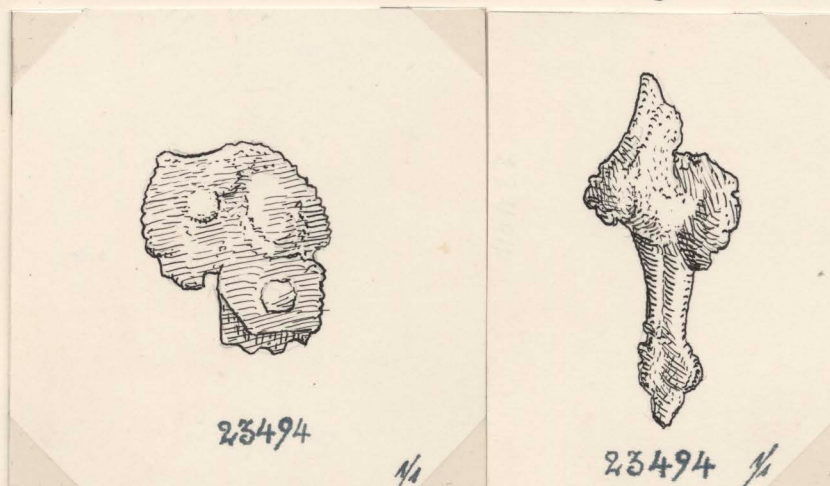
Naverstads sockens fornminnen n:r 10.
Gravfält.



Inv. n: r 23491 och 23490. Lerkärl med
ornament, 2 st., det ena med öra.
Vassbotten. Hög 4. Plåt n: r MC 265) C 136



Inv. n: r 23493. Sölja av järn med vidsittande
ring, en lös ring och järnbleck (fragm.).
Vassbotten. Hög 4.



Inv. n: r 23494. Spik av järn, 2 bitar.
Vassbotten. Hög 4.

Ritad av A. Hjelm 1940.

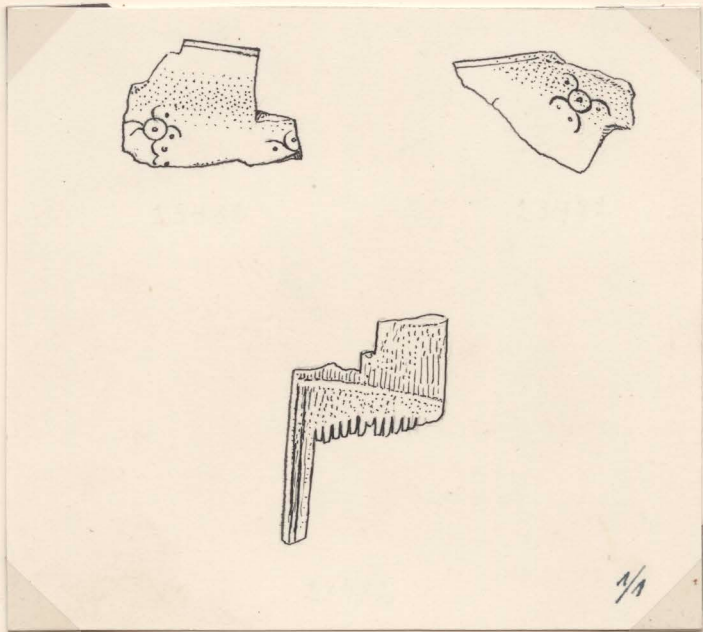
45/24

Naverstads sockens fornminnen n:r 10.
Gravfält.

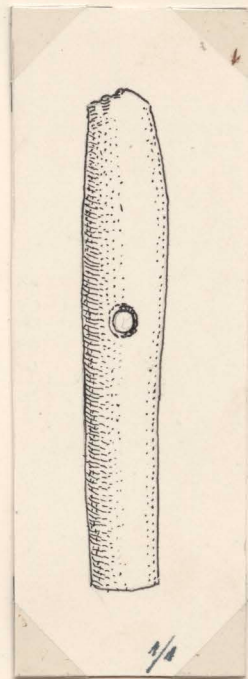
Bohuslän.
Bullarens h:d.
Naverstad s:n.
Vassbotten.



Inv. n:r 23481 och 23480. ^{Plåt n:r (C 263.) C 137} Lerhårl,
ornamenterade, det ena med öra.
Vassbotten. Hög 1.



Inv. n:r 23482. Kam
av ben (fragm.), ornam.
Vassbotten. Hög 1.



Inv. n:r 23483.
Pyl av ben (?),
med ett genomborat hål.
Vassbotten. Hög 1.

Ritad av A. Hjelm 1940.